

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

НадраMonitor

**МОНІТОРИНГ ДОЗВІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЗМІН У РЕГУЛЮВАННІ ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ**

31 жовтня – 6 листопада 2022 року

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проєкту “Прозорість Енергетичного Сектору”, який виконує ГО “ДІКСІ ГРУП”. Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО “ДІКСІ ГРУП” і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

© ГО «Діксі Груп», 2022 р.

Спецдозволи на користування надрами та електронні аукціони

Протягом моніторингового періоду Держгеонадра [опублікувала](#) інформацію про **надання 7** спецдозволів на:

- видобування піску на родовищі Левківське-2 у Львівській області;
- видобування нафти і газу на родовищі Новоукраїнське у Полтавській області (надається АТ «Укргазвидобування», у зв'язку з розширенням меж раніше наданого спеціального дозволу);
- геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод на водозаборі «Рава-Руська» у Львівській області,
- геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод на водозаборах «Чернишевського», «Окружна», «Росвигово», «Ключарки», «Кольчино» у Закарпатській області;
- геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод на водозабірних ділянках Бабинці, Блισταвиця, Мироцьке, Луб'янка, Синяк, Здвижівка, Гаврилівка у Київській області;
- геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод на водозабірних ділянках Бучанська, Ворзельська у Київській області;
- геологічне вивчення, у тому числі ДПР питних підземних вод на водозабірній ділянці Сасів-1 у Львівській області;

Анульовано [спецдозвіл](#) на геологічне вивчення, у тому числі ДПР мінеральних природних столових вод на ділянці надр в с. Новопавлівка, де розташована свердловина № 3-г у Миколаївській області.

Законодавчі ініціативи

Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження відповідальності за порушення порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки» (колишній реєстр. № [5159](#) від [25.02.2021](#)). Закон направлено на підпис Президенту України.

Закон передбачає:

- створення відкритого та доступного онлайн Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (СЕО), ведення якого покладається на Міндовкілля;
- надання повноважень органам виконавчої влади або місцевого самоврядування вносити до Єдиного реєстру СЕО проекти документів

державного планування, звіти про СЕО та інші документи в рамках процедури СЕО;

- впровадження дисциплінарної, адміністративної та цивільної відповідальності за порушення законодавства про СЕО, зокрема: за нездійснення СЕО, порушення процедури СЕО, неврахування результатів СЕО під час затвердження документів державного планування;
- доповнення повноважень Держекоінспекції у частині контролю за дотриманням законодавства про СЕО.

Верховна Рада України прийняла Закон України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» (колишній реєстр. № 8000 від 14.09.2022). Закон направлено на підпис Президенту України.

Відповідно до Закону, на 2023 плануються наступні доходи від видобувних галузей:

Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету	Бюджет 2022, тис грн	Бюджет 2023 (проєкт), тис грн	Різниця, %
Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	65 764 123,6	93 357 223,40	+42
Рентна плата за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення	1 294 000	877 300	-32,2
Рентна плата за користування надрами для видобування нафти	7 440 575,2	9 568 458,7	+28,6
Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу	49 275 109,6	73 947 154,30	+50,1
Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату	2 766 038,8	3 199 710,4	+15,7
Рентна плата за користування надрами для видобування бурштину	5 200	12 400	+138,5
Рентна плата за користування надрами для видобування кам'яного вугілля коксівного та енергетичного	284 600	346 900	+21,9
Рентна плата за користування надрами для видобування залізних руд	4 698 600	5 405 300	+15,0
Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України	247 126,9	320 922,6	+29,9
Збір за видачу спеціальних дозволів на користування надрами та кошти від продажу таких дозволів	400 000	400 000	0

У 2023 році планується суттєве збільшення надходжень до бюджету від рентної плати за користування надрами: 93,36 млрд грн, що на 27,59 млрд грн більше, ніж у 2022 році. Збільшення доходів очікується від рентної плати на видобування природного газу: 73,95 млрд грн, що на +24,67 млрд грн більше показника 2022 року. Загалом планується збільшення надходжень до бюджету майже за всіма показниками, окрім рентної плати на видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення.

У порівнянні з редакцією проєкту держбюджету до першого читання, у прийнятому Законі очікувані надходження до бюджету 2023 від рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення зменшились на 23,5 млрд грн за рахунок зменшення очікуваних надходжень від ренти для видобування природного газу, структура видатків на видобувну галузь залишилась без змін.

Різниця видатків державного бюджету на 2022 рік та проєкту бюджету 2023 року

Бюджетна програма	Бюджет 2022, тис грн	Проєкт Бюджету 2023, тис грн	Різниця, %
Апарат Міністерства енергетики України	206025160	4986311	-97,6
Загальне керівництво та управління у сфері енергетики	179153,7	144372,1	-19,4
Наукова і науково-технічна діяльність у сфері енергетики	8396,1	320,8	-96,2
Заходи з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств	1032458,2	502899,9	-51,3
Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах	340000	275400	-19,0
Реструктуризація вугільної галузі	3224993	2995868	-7,1
Впровадження Програми реформування та розвитку енергетичного сектора	31157	29732	-4,6
Державна служба геології та надр України	200102,9	73639,2	-63,2
Розвиток мінерально-сировинної бази	100000	Бюджетна програма не передбачена	-
Компенсація НАК «Нафтогаз» як суб'єкта ринку газу, на якого покладено спеціальні обов'язки	111100000	Бюджетна програма не передбачена	-
Фінансове забезпечення заходів з врегулювання заборгованості, передбачених Законом України «Про заходи, спрямовані на подолання кризових явищ та забезпечення фінансової стабільності на ринку природного газу»	76000000	Бюджетна програма не передбачена	-
Придбання природного газу для проходження опалювального сезону 2022-2023 років	12700000	Бюджетна програма не передбачена	-

У 2023 році планується зменшити всі видатки на енергетику та видобувну галузь, зокрема. Серед іншого, у 2023 році не планується фінансувати державну програму розвитку мінерально-сировинної бази, яку реалізує Держгеонадра. Окрім цього, планується вдвічі скоротити програму «Заходи з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств» з 1,03 млрд грн до 502 млн грн.

Рішення уряду та інших органів влади

Кабмін цього тижня:

- [розпорядженням](#) від 1 листопада 2022 року № 969-р звільнив Вітренка Ю. Ю. з посади голови правління АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»;
- [постановою](#) від 03 листопада 2022 р. № 1234 **змінив порядок призначення голови правління АТ «НАК Нафтогаз України», дозволивши обирати голову правління без проведення конкурсного відбору**, а [постановою](#) від 03 листопада 2022 р. № 1233 вніс зміни до статуту АТ «НАК Нафтогаз України», надавши право наглядовій раді приймати всі рішення шляхом заочного голосування (опитування). Рішення вважатиметься прийнятим, якщо за нього проголосують більшість кількісного складу членів наглядової ради;

NB! Слід зазначити, що відмова від конкурсних процедур в АТ «НАК Нафтогаз України», яка є однією із найбільших державних компаній в Україні та контролює значні частки ринків видобутку та постачання природного газу, суперечить [принципам корпоративного управління](#), які затверджені рішенням НКЦПФР від 22.07.2014 № 995, та передбачають прозору процедуру обрання членів виконавчого органу і обрання Голови виконавчого органу наглядовою радою.

- одночасно із трансформаціями в статуті компанії та у порядку призначення її керівника, КМУ [розпорядженням](#) від 3 листопада 2022 року № 983-р призначив головою правління АТ «НАК Нафтогаз України» Чернишова О.М., який раніше займав посаду Міністра розвитку громад та територій України.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку прийняла [рішення](#) № 1320 від 6 листопада 2022 року про **примусове відчуження у власність держави акцій низки компаній, серед яких ПАТ «Укрнафта» та ПАТ «Укртатнафта»**. За [словами](#) Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, компанії набули статусу військового майна та перейшли в управління Міністерства оборони України та будуть забезпечувати військові потреби держави. Після завершення воєнного стану компанії можуть бути повернуті власникам або виплачена компенсація.